

KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	studia stacjonarne:	A1-1-103
	studia niestacjonarne:	-
Nazwa przedmiotu	Historia architektury i urbanistyki	
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	History of Architecture and Urban Planning	
Obowiązuje od roku akademickiego	2026/2027	

USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

Kierunek studiów	ARCHITEKTURA
Poziom kształcenia	I stopień
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma i tryb prowadzenia studiów	Studia stacjonarne
Zakres	-
Jednostka prowadząca przedmiot	Katedra Konserwacji Zabytków Architektury i Urbanistyki
Koordynator przedmiotu	dr hab. inż. arch. Małgorzata Doroz-Turek, prof. PŚk
Zatwierdził	prof. dr hab. inż. Grzegorz Świt

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

Przynależność do grupy/bloku przedmiotów	Przedmiot kierunkowy	
Status przedmiotu	Obowiązkowy	
Język prowadzenia zajęć	Polski	
Usytuowanie w planie studiów - semestr	studia stacjonarne	Semestr I
	studia niestacjonarne	-
Wymagania wstępne	-	
Egzamin (TAK/NIE)	TAK	
Liczba punktów ECTS	2	

Forma prowadzenia zajęć		wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	inne
Liczba godzin w semestrze	studia stacjonarne:	30				
	studia niestacjonarne:	-	-	-	-	-

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Symbol efektu	Efekty kształcenia	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01	Zna i rozumie teorię historii architektury i urbanistyki z zakresu jej rozwoju i kształtowania się podstawowych układów architektonicznych i urbanistycznych, form i konstrukcji budowlanych, detalu architektonicznego od starożytności do pocz. XX w. przydatną do rozwiązywania prostych zadań projektowych.	A1_W05
	W02	Zna i rozumie historię architektury i urbanistyki na przestrzeni stuleci.	A1_W06
	W03	Zna i rozumie historię architektury i urbanistyki w zakresie niezbędnym w twórczości architektonicznej i urbanistycznej.	A1_W06
Umiejętności	U01	Potrafi integrować zaawansowaną wiedzę z historii architektury i urbanistyki podczas rozwiązywania zadań inżynierskich.	A1_U10
	U02	Potrafi rozróżnić historyczne style architektoniczne i układy urbanistyczne związane z poszczególnymi okresami historycznymi.	A1_U10
	U03	Potrafi wyodrębnić cechy charakterystyczne dla architektury i urbanistyki poszczególnych okresów historycznych.	A1_U10
	U04	Potrafi posługiwać się zapisem rysunkowym i podstawowymi pojęciami właściwymi dla kierunku architektura.	A1_U10
Kompetencje społeczne	K01	Jest gotów do formułowania i przekazywania społeczeństwu informacji i opinii dotyczących osiągnięć architektury i urbanistyki, ich skompilowanych warunkowań oraz innych aspektów działalności architekta.	A1_K03
	K02	Jest gotów do rzetelnej samooceny, formułowania konstruktywnej krytyki dotyczącej działań architektonicznych i urbanistycznych.	A1_K04

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć	Treści programowe
wykład	Architektura i budownictwo na przestrzeni rozwoju cywilizacyjnego. Podstawowe pojęcia z historii architektury i urbanistyki.
	Architektura i miasta starożytnej Mezopotamii. Architektura starożytnego Egiptu – początki monumentalnej architektury. Przykłady rozwiązań architektury sepulkralnej i świątyn egipskich.
	Sztuka egejska, wpływ architektury i budownictwa na ukształtowanie się architektury i budownictwa starożytnej Grecji. Starożytna Grecja. Greckie porządki architektoniczne. Przykłady rozwiązań świątyn greckich i obiektów użyteczności publicznej. Urbanistyka antycznej Grecji.
	Kultura Etrusków. Architektura i urbanistyka starożytnego Rzymu. Rzymskie porządki architektoniczne i konstrukcje budowlane. Przykłady świątyn rzymskich i architektury świeckiej, obiektów inżynierskich. Miasto i architektura starożytnych Pompei.
	Architektura wczesnochrześcijańska Cesarstwa Zachodniego (IV-V w.) – bazylika jako podstawowy typ budowli sakralnej oraz późnego Cesarstwa Wschodniego – Bizancjum (IV-V i IX-XI w.). Urbanistyka wczesnego średniowiecza w Europie (adaptacje pozostałości rzymskich).

	Architektura przedromańska – okres karoliński (2 poł. VIII-IX w.) i okres ottoński (XI – XII w.) i ich spadkobiercy.
	Architektura romańska na terenie Niemiec i Francji, Włoch i Anglii – przykłady (XI-XII/XIII w.).
	Architektura gotycka. Wykształcenie się nowych elementów konstrukcyjnych i planu wielkiej bazyliki – katedry; ukształtowanie fasady zachodniej. Architektura we Francji i w innych krajach Europy (Niemcy, Włochy, Anglia, Hiszpania). Urbanistyka miast okresu średniowiecza w zachodniej i środkowej Europie.
	Architektura i urbanistyka włoskiego renesansu. Pałace włoskie – nowożytny typ rezydencji. Budowle sakralne – założenia centralne nakryte kopułą. Wielcy architekci epoki renesansu. Koncepcje miasta idealnego.
	Barok włoski i francuski. Sobór Trydencki i architektura baroku jako narzędzie ofensywy kontrreformacyjnej. Szczególna rola jezuitów. Projekty i realizacje Michała Anioła. Miasto czasu baroku we Włoszech, przebudowa Rzymu. Urbanistyka w okresie baroku we Francji. Rokoko.
	Klasycyzm w architekturze. Ogólna charakterystyka stylu. Architektura 2. połowy XVIII wieku we Francji. Twórczość Jacques Germain Soufflot (Panteon paryski), nurt rewolucyjny - Claude Nicolas Ledoux. Ange-Jacques Gabriel i jego twórczość architektoniczna.
	Architektura neoklasycyzmu we Francji. Twórczość Chalgrin Jean François-Thérèse i Charles Percie. Cechy architektury klasycystycznej i neoklasycystycznej. Architektura klasycystyczna i neoklasycystyczna w Europie, w Anglii i w Niemczech w 2. połowie XVIII wieku. Twórczość Karl Langhans i Karl Friedrich Schinkel. Styl Adamów. Palladianizm w architekturze.
	Historyzm w XIX-wiecznej architekturze europejskiej. Neogotyki i twórczość Karla Friedricha Schinkla. Eklektyzm w architekturze europejskiej końca XIX wieku.
	Architektura secesji w Europie. Twórczość Otto Wagnera i Josepha Marii Olbricha. Realizacje Victora Horta w Belgii i Hectora Guimarda we Francji. Antonio Gaudí i jego barcelońskie projekty i realizacje.
	„Rewolucja przemysłowa”. Architektura „inżynierska” – nowe technologie i architektura. Szkoła Chicagowska. Louis Henry Sullivan – ojciec funkcjonalizmu.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol efektu	Metody sprawdzania efektów kształcenia					
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Sprawozdanie	Inne*
W01	X					X
W02	X					X
W03	X					X
U01	X					X
U02	X					X
U03	X					X
U04	X					X
K01	X					X
K02	X					X

*zadania dodatkowe.

FORMA I WARUNKI ZALICZENIA

Forma zajęć	Forma zaliczenia	Warunki zaliczenia
wykład	egzamin	Udział w wykładach. Uzyskanie co najmniej oceny dostatecznej z egzaminu ustnego.

NAKŁAD PRACY STUDENTA

Bilans punktów ECTS												
Lp.	Rodzaj aktywności	Obciążenie studenta										Jednostka
		studia stacjonarne					studia niestacjonarne					
1.	Udział w zajęciach zgodnie z planem studiów	W	C	L	P	I	W	C	L	P	I	h
		30					-	-	-	-	-	
2.	Inne (konsultacje, egzamin)	4					-	-	-	-	-	h
3.	Razem przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	34					-					h
4.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	1,36					-					ECTS
5.	Liczba godzin samodzielnej pracy studenta	16					-					h
6.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach samodzielnej pracy	1,64					-					ECTS
7.	Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	0					-					h
8.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym	0					-					ECTS
9.	Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50					-					h
10.	Punkty ECTS za moduł <i>1 punkt ECTS=25 godzin obciążenia studenta</i>	2										ECTS

LITERATURA

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Alpatow M. W.: Historia sztuki, t.1-4, Arkady, Warszawa 1968.
2. Banham R.: Rewolucja w architekturze, Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe, Warszawa 1979.
3. Broniewski T.: Historia architektury dla wszystkich, Zakład imienia Ossolińskich Wydawnictwo, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1990.
4. Koch W.: Style w architekturze, Wydawnictwo Świat Książki, Warszawa 1996.
5. Mączyński Z.: Elementy i detale architektoniczne w rozwoju historycznym, Wydawnictwo Arkady, Warszawa 1956.
6. Pevsner N.: Historia architektury europejskiej / tom 1 i 2 /, Wydawnictwo Arkady, Warszawa 1976.
7. Sztuka świata, t.1-10, Wydawnictwo Arkady, Warszawa 1989, 1990.
8. Tołwiński T.: Urbanistyka. T.I-III. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1939-63.
9. Watkin D.: Historia architektury zachodniej, Warszawa 2006.
10. Witruwiusz.: O architekturze ksiąg dziesięć, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1956.
11. Wróbel T.: Zarys historii budowy miast, Ossolineum, Warszawa 1971.